

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ประสบการณ์ของพนักงานทำความสะอาดหญิงในบริษัทรับเหมา ทำความสะอาด
ผู้เขียน	นางสาวรังษิญาณี สรัสสมิต
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์สุขภาพ)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงวุฒิ ดวงรัตนพันธ์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพินทร์ พัทธานุกรักษ์ กรรมการ อาจารย์ ดร.ธิดาวรรณ วะสินนท์ กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งหมายทำความเข้าใจต่อเรื่องราวหรือประสบการณ์ชีวิตของพนักงานทำความสะอาดหญิงกลุ่มหนึ่ง ในด้านการปรับสมดุลหรือการปรับตัวของพวกเธอทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน และสุขภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นพนักงานทำความสะอาดหญิงทำงานในบริษัทรับเหมาทำความสะอาด โดยมีพื้นที่ทำงานในสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดพื้นที่และเพศสภาพเข้ามาช่วยในการทำความเข้าใจต่อปรากฏการณ์ดังกล่าว

พนักงานทำความสะอาดหญิง ด้านหนึ่งทำงานภายใต้ระบบทุนนิยมแบบเอาต์ซอร์ส ในรูปแบบของบริษัทรับเหมาทำความสะอาด อีกด้านหนึ่งก็เป็นแม่บ้าน อยู่ภายใต้ความคาดหวังของสังคม ดังนั้นพนักงานทำความสะอาดหญิงจึงอยู่ภายใต้อำนาจทุนนิยมแบบเอาต์ซอร์สและอำนาจชายเป็นใหญ่ นั่น พนักงานทำความสะอาดหญิง มีการเคลื่อนไหวไปมาในพื้นที่อำนาจทั้งสอง โดยต่อตรง ต่อต้าน ขอมรับ ในเรื่องเดียวกัน บางครั้งอาจยอม บางครั้งอาจไม่ยอม เป็นการกระทำที่คลุมเครือ ทำให้ไม่สามารถบอกได้ว่าเธอจะยอมหรือต้านแต่ทั้งนี้การต่อต้านไม่ได้หมายถึงการล้มล้าง หรือลาออกไปทำอาชีพอื่น

ข้อค้นพบของงานศึกษานี้คือ พนักงานทำความสะอาดหญิง ไม่ได้รวมตัวอย่างเหนียวแน่นเพื่อสร้างสภาพแรงงานขึ้นมาต่อต้านกับอำนาจของบริษัทรับเหมาทำความสะอาด แต่เธอเหล่านี้ก็มีการสานสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมอาชีพที่ทำงานในบริษัทรับเหมาทำความสะอาดต่างกัน เพื่อผลประโยชน์ในด้านการแลกเปลี่ยนข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ เป็นข้อมูลในการเลือกว่าจะทำงานกับบริษัทที่ประมุลงานได้ โดยต้องทำงานในพื้นที่เดิม หรือทำงานกับบริษัทเดิม ซึ่งอาจต้องย้ายไปทำงานในพื้นที่ใหม่ เป็นต้น โดยที่บริษัทรับเหมาทำความสะอาดทำได้แต่เพียงหาคนมาทำงานแทน และหากเธอหวนกลับมาสมัครงาน ทางบริษัทก็ขอมรับเธอเข้ามาทำงานอีกครั้ง

พนักงานหญิงบางคนให้ความหมายรายได้ของตนเป็นรายได้หลัก ดังนั้นผู้หญิงจึงมีอำนาจมากกว่าในพื้นที่บ้าน โดยการกำหนดให้ผู้ชายต้องหารายได้มาเท่าที่ตนกำหนด ความเป็นผู้มีรายได้หลักจึงทำให้ผู้หญิงซึ่งอำนาจมาจากสามีซึ่งเป็นตัวแทนของอำนาจชายเป็นใหญ่ตามที่สังคมคาดหวัง

การจัดการสุขภาพของผู้หญิงนั้น มีวิธีการที่หลากหลาย เช่นการสับสิทธิระหว่างการทำงาน และวิถีทางสุขภาพ โดยยอมมาทำงานตามกฎของบริษัทแต่อีกด้านก็แอบออกไปจากพื้นที่ทำงาน เช่น หายไปโดยไม่บอกในช่วงพักเที่ยง หรือขออนุญาตออกไปพบแพทย์ โดยมาทำงานก่อนเวลา และเข้าไปขออนุญาตผู้มีอำนาจทุกฝ่ายในพื้นที่ทำงาน เพราะเหตุแห่งสุขภาพ จึงทำให้ผู้มีอำนาจทุกฝ่ายต้องยอม ดังนั้นเธอจึงได้รับค่าจ้าง และถือว่าได้จ้างแก่ผู้มีอำนาจแล้ว ไม่ได้หนึ่งงานเป็นต้น ส่วนด้านสุขภาพกับคนในครอบครัวนั้นถึงแม้ว่าสุขภาพจะเป็นภาระหลัก ของผู้หญิงแต่เธอก็ร้องขอให้สามีดูแลสุขภาพของตนเอง โดยเธอเลือกรายได้มากกว่าการดูแลปรนนิบัติสามี เป็นการต่อรองต่ออำนาจชายเป็นใหญ่ผ่านทางสามีซึ่งเป็นตัวแทนของอำนาจดังกล่าว เพราะตามความคาดหวังของสังคมแล้วนั้น ผู้หญิงต้องเป็นผู้ดูแลผู้ป่วย และหากต้องเลือกระหว่างงานกับครอบครัว สังคมก็คาดหวังให้ผู้หญิงเลือกครอบครัวเป็นอันดับแรก

Thesis Title Experiences of Female Workers in the Outsource Cleaning Company
Author Miss Rungsiyanee Srussmit
Degree Master of Arts (Health Social Sciences)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Songvuth Tuongratanaphan	Chairperson
Assistant Professor Dr. Thapin Phatcharanuruk	Member
Lecturer Dr. Tidawan Vaseenon	Member

Abstract

The objective of this thesis aims to understand about the stories or experiences of women cleaners in order to measure the balance between private space, public space and health. Case studies are cleaners who are employed by cleaning outsource companies which are contracted with universities in Chiang Mai province. This study uses the concept of “Space” and “Gender” to understand this situation.

Women cleaning work under outsource capitalization in the cleaning outsource company on the other hand there are housewives role in social status and there is an expectation, so women worker stay under the authority of outsource capitalization and patriarchy. They have mobility in the authoritative space they do the agreement, resistance, acceptance. Sometime in the same situation they may accept or resist but non acceptance do not represent another overthrow or quit this work to do other career.

The findings of this thesis showed that cleaning women worker did not have a strong connection network for trade unions to resist the power of cleaning outsource company, but they can make a relationship with the other workers in the companies for the benefit of information exchange and as a result to help employee make decision to change company which can not succeed in defense of an extended contract with the old employer. They may choose to work in the old area by changing to the new company which is successful in defense with that contract. The old company which loses its labour force manages only to find new employees instead of them and if they return to old company the employers would be willing to accept them.

Woman worker identify their income as the main source income, of this means that the woman has more authority than her husband in the private space, and as a result would demand

the husband kind employment which has a similar salary band as her. This is because the main income from the woman can succeed when competing with the man who is the representation of patriarchy.

Health management of women have so many kinds of movement between working and trying to keep a healthy balance lifestyle by going to work but leaving in the afternoon to see the doctor or going to work before workhouses and keep allow to dominate people in public space to let they see the doctor. Because of health, everyone who have authority can accept this reason so they can manage to the workhouses so they stay receive full income. Regarding the health status of the household, the main responsible of women is to take care of themselves but they can also help their husbands to take care of them as hell. These women choose income rather than to take care of their husbands. This is negotiating with patriarchy authority through husbands who representation power with in the household, because of social expectation women should keep the role and take care of members in their family and if their have to choose between work and family, social expected women would choose family first.